

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.). OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. o-mrtvice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, v-saka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uročljivo v Trstu.

EDINOST

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Slovenke! :: Slovenci!

Vabim Vas na

:: SHOD ::

ki ga sklicujem dne 13. sušca 1910 ob 10. uri dopoldne v ljubljanski mestni dom.

Izpričajo naj govorniki iz Primorja, Štajerske in Koroške, kaj in koliko je udejevala za obmejne Slovence družba sv. Cirila in Metoda!

Zavedni Slovenci in Slovenke, Vi pa prihitite, da v mogočnem številu manifestujete za našo družbo v trenutku, ko je narodna nevarnost za našo deco največja in v trenutku, ko se kaže najnevarnejši sovražnik — lastni brat!

V LJUBLJANI, 7. sušca 1910.

Luka Svetec m. p. sklicatelj.

BRZOJAVNE VESTI. DRŽAVNI ZBOR.

DUNAJ 9. Na današnji seji je zbornica razpravljala o prvem čitanju finančnega zakona. — Finančni minister Bilinski je rekel, da je vlada pred 9 meseci predložila zakonski načrt glede povišanja davka na pivo, da bi na ta način sanirala deželne finance. Ta načrt je izginil, ker je bilo zasedanje zaključeno. Vlada je ta zakonski načrt opustila, ker je bila zbornica proti povišanju in ker je država imela primanjkljaj ter je predložila drugi zakon. načrt. Toda tudi ta načrt je pobijala zbornica.

Minister je povdarjal, da v novem načrtu ni bilo vključeno povišanje davka na pivo in zato se minister ne da, da zakon vspe. Prepričan je pa, da ne bo možno mnogo pomagati deželam, ako se ne vsprejme davek na pivo. Govornik se čudi, da je zbornica proti povišanju davka na vino, ki v resnici ni povišanje, kajti dočim znaša davek sedaj 5-94 K, bi znašal v bodoče 4 krone.

Minister je nadaljeval izjavil, da bo vlada popolnoma vzdrževala svoj finančni program in ga branila v odseku. Zavaroval se je proti očitjanju, češ, da je deficit v drž. proračunu takorekoč fingiran. Minister je naglašal, da se ne da doseči ravnotežja v državnem gospodarstvu s prihranki; nikakor pa se ne more govoriti o tem, da smo bankrot, kakor je trdil dr. Renner. Kajti pri proračunu 5 milijard je deficit 70 mil. vedno le majhen, kako težko tudi zadevje to pokritje davkoplačevalce. Krive na sedanjem finančnem položaju so manjša konjunktura, povišane zahteve za vojsko in mornarico v zvezi s stroški potrebnimi, vsled najnovejših političnih zapletajev. Minister je apeliral na zbornico, naj hitro reši včeraj vloženo predlog, v kateri prosi vlada pooblastila, da si nabavi 181.740.000 K potom posojila, da jo bo možno čim prej odkazati finančnemu odseku.

PODLISTEK.

Lastna ovira..

Zgodba iz igralskega življenja. — Po Maks Bernu VALO BRATINA.

— Pravzaprav — sem jej segel v besedo — pa je le malo takih dni, ki se nam — naj bo že v dobrem ali slabem smislu — vtapljajo neizbrisljivo v spomin. Odkar sem tu v tem mestu, se natanko spominjam, razen onega razburjivega večera, ko sem nastopil v novi vlogi, med tujimi soigralci, pred čisto tujo publiko, samo še onega večera, ko sem dobil neko nenavadno, da, skoro bi rekel, grozno darilo.

— Grozno darilo? — je vprašala Tilka dirnjena. — Da, pomislite: nekega večera mi je bil med burnim odobravanjem vržen na oder — mrtvaški venec. — Ob živi luči, šmin-kanih obrazih in bleščečih kostumih je izgledal nenavadno čudno.

Govorili so še posl. Gesmann Hubka, List in Eugenber. Nato je zbornica pričela razpravljati nujne predloge glede nesreče v Uberskem. Govorila sta post. Buržival in Neumann. Nato je bila seja zaključena.

Razmere v javnih skladiščih.

DUNAJ 9. Posl. dr. Rybař je opozoril trgovinskega ministra na razmere v javnih skladiščih ter je vložil obširno interpelacijo. Minister je obljubil natančno preiskavo.

Dr. Lueger.

DUNAJ 9. Zvečer je bil o stanju dr. Luegerja izdan sledeči buletin: Temperatura 39-2, utripanje 100, malo in slabo, semertje pavze v dihanju. Hropenje. Zavest prenehala.

DUNAJ 9. Dr. Lueger se nahaja v agoniji. Ker ni nikake nade več, da bi se mu obrnilo na bolje, se že delajo odredbe za pogreb, ki utegne biti tako sijajen, kakoršnega gotovo Dunaj še ni videl. Policija računa, da pride na Dunaj h pogrebu okoli milijon oseb.

Zato bodo tvorili vojski špalir ob vsej črti, kjer se bo pomikal sprevod. Pogreba se udeleži tudi cesar in mnogo nadvojvod. Truplo bo izpostavljeno v „Volksstall“. Pred mestno palačo in parlamentom se bodo vršili govori, na kar se bo pomikal sprevod proti stolni cerkvi Sv. Štefana, kjer bodo čakali na mrtvaški sprevod cesar in nadvojvodi.

Vojaške čete bodo razpostavljene po celem mestu za vzdrževanje miru.

Dr. Gessman Luegerjev naslednik.

DUNAJ 9. V parlamentarijskih krogih se smatra dr. Gessmana kot najresnejega kandidata za mesto dunajskega župana. Dr. Gessman je baje tudi kandidat prestolonaslednika.

OGRSKA.

BUDIMPEŠTA 9. — (Ogr. biro) Danes predpoludne se je pod predsedstvom ministerskega predsednika grofa Khuen-Hedervaryja vršil ministerski svet, katerega so se udeležili vsi ministri. Ministerski svet je rešil tekoče stvari in se ob enem posvetoval o sklicanju prihodnje seje državnega zbora. Prihodnja seja poslanske zbornice je določena na 21. marca. Po ministerskem shodu je imel ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary daljši pogovor s trgovinskim ministrom. — Ministerski predsednik se radi stvari, o katerih se je razpravljalo danes, v kratkem poda na Dunaj.

Diner na čast avstroogrskemu poslanki.

NEAPOLJ 9. Vojvoda Aosta je priredil sinoči na čast avstroogrskemu poslanki grofu Lützowu diner, katerega so se udeležili prefekt, divizijski poveljnik in drugi zastopniki oblastnih.

Dunaj 9. Bolgarska carica Eleonora je sinoči odpotovala v Sofijo.

Budimpešta 9. Novoimenovani minister za uk in bogočastje, grof Ivan Zichy je predpoludne prevzel vodstvo urada.

Pariz 9. Kralj Edvard je ob 10-30 dopoldne odpotoval v Biarritz.

Vilna 9. (Petr. brz. ag.) Neki gimnazijec je v njenem stanovanju vstrelil soprogo kuratorja tukajšnjega učnega okraja, Levickega, njeno hčer je pa strelom lahko ranil. Storilec se je potem sam usmrtil.

Wilhelmshafen 9. Cesar Viljem se je odpeljal na Helgoland.

— Prosim, me je prekinila Tilka, — nič več o tem vencu! Jaz ne bi rada izgubila svojega veselja in nočem, da bi me taka stvar spominjala smrti in uboštva. — Smrti in uboštva? sem ponovil. — Samo veliko, bridko uboštvo bi utegnlo zavesti kako za umetnost navdušeno bitje do tako bornega in skromnega darila.

— Kako hitro ste našli olajševalnega vzroka temu nenavadnem postopanju! — Čudno je, da je plemenitim ljudem marsikaka stvar tukaj umljiva, pri tem ko ostaja frivoležem večna uganjka.

— In tudi nasprotno! — je odvrnila Tilka. Vsakdo sodi pač po svoji notranjosti, t. j. subjektivno, in se mu zdi umevno samo to, kar se strinja z njegovim ravnanjem v enakem slučaju.

— Moji kolegi so takrat izrogavali mene in oni mrtvaški venec; trdili so, da je to napravil nekdo nalašč, da bi me zasramoval..

— Prosila sem vas že enkrat, — me je prekinila Tilka razburjeno — da molčite o

Obstrukcija v državnem zboru.

Znani državni poslanec, vseučilišni profesor dr. Fr. Drtina, je priobčil v ravnokar izišli II. številki na nemškem jeziku pisane „Česke revije“ zanimivo razpravo pod naslovom: „Die Obstruktion im neuen österreichischen Volkshaus“. Ker se nam zdi razprava z ozirom na sedanji politični položaj aktualna, jo priobčujemo doslovno v prevodu.

I.

V prvi perijodi je v novi zbornici, ki je bila izvoljena na podlagi obče volilne pravice, strašila obstrukcija. Mnenje, da bo nova zbornica, ki so jo mnogi smatrali za pravo ljudsko zastopnico, delovala brez obstrukcije, je splavalo po vodi. Obstrukcija ovira pri nas vsako redno parlamentarno delovanje in nasprotuje direktno konstitucionalizmu. Obstrukcija je pač umevna le v gotovih slučajih, ki naj se jo uporablja le tedaj, ako hoče parlamentarna večina nasilno vladati, oziroma, ako postopa vlada nasilno proti posamičnim narodom in če v takih slučajih ne zalegajo normalna parlamentarna sredstva. Obstrukcija je imela pri nas v državnem zboru le dvakrat pravi pomen, oziroma: je dosegla vidne vspehe. To je bilo leta 1890, ko so Čehi obstruovali davčno reformo in Windischgrätzovo ministerstvo, a drugič, ko so Nemci preprečili Badenijeve jezikovne naredbe. V ostalih slučajih je pa bila obstrukcija ali premagana, ali podkupljena (galerija slik, alpska železnica itd.) Umevno, da uporabljajo obstrukcijo razne parlamentarne skupine v to, da bi iztisnile od vlade razne koncesije.

Oglejmo si še natančneje obstrukcijo! Strogo moramo ločiti obstrukcijo Nemcev in obstrukcijo ostalih strank, obstrukcijo v novem parlamentu, in obstrukcijo v starem, takozvanem kurijalnem parlamentu. Obstrukcija Nemcev je imela vspehe, a obstrukcijo drugih strank so smatrali premnogi kakor atentat na parlamentarizem, kakor hudodelstvo. Obstrukcija v starem parlamentu je bila nekako dobro zlo, a obstrukcija v novem parlamentu, kjer je treba rešiti toliko važnih socialnih in gospodarskih vprašanj — je pravo zlo.

„Slovanska Enota“ se je ustanovila, da vrže Bienenrthov kabinet. „Slovanska Enota“ je prišla v minoleto letu štirikrat „in statu obstructionis“ in je hotela prisiliti Bienenrthov režim „in statum demissionis“ in pokopati Slovanom sovražno vladu. „Slovanska Enota“ pa ni dosegla tega cilja, temveč njena obstrukcija je še bolj utrčila Bienenrthov kabinet in protislovanski zistem je dobil še trdnjšo podlago.

Za naše delavstvo v svobodni luki.

Javni protestni shod slovenskih delavcev.

Na poziv N. D. O. se je zbralo sinoči v gledališki dvorani „Narodnega doma“ preko 1000 oseb. A pri tem je treba poudariti, da je bil shod napovedan še le včeraj zjutraj.

Shodu je predsedoval strokovni tajnik, g. Ekar, ki je dal najprvo besedo dr. J. Mandiču.

Dr. Mandič je v daljšem govoru dokazoval, da se gre tu za političko in ne za gospodarsko vprašanje. Namen vsej gonji je, da bi se iz nove svobodne luke izrinili slovenski delavci. Ko bi se g. Pagniniju to posrečilo, bi prišli na vrsto slovenski delavci

tem vencu. Mari me hočete na vsak način ozlovoltiti?

— Oprostite, sem dejal, o tem nenavadnem darilu sem že toliko in tako dolgo premišljal, da — ko sva sedaj slučajno pričela govoriti o tem — kar nisem mogel ostaviti tega predmeta.

Tilka je vstala nevoljna, namršila svoje ozke obrvi in gledala molče na dvorišče. Da bi je ne mogel še nadalje gledati izpraznuje v obraz, je urejevala posamične lističe slaka, ki se je vil iz smotkinih zabojčkov na oknu, gori do najvišje palčice pod širokim kapnikom. Njena bela roka je segala v goščo prepreženega okna, odtrgala orumenele lističe in jih spuščala skozi okno vetru na razpolago, da se je poigraval z njimi po svoji mnhasti volji..

— Tilka! sem zaklical.

Ona se je temu zaupnemu tonu vidno začudila in me pogledala tako osuplo, da me je spravila v zadrego in sem hitro pristavil: vaša mama, ki se je spoprijaznila z menoj, me je prosila, naj vas nazivam čisto enostavno, Tilka... Ali se hudujete na-me, Tilka?

v drugih zavodih. Pagninijanci pravijo, da je v naši listi večina delavcev, ki so prišli še le pred kratkim v Trst. V resnici pa so med onimi 64 delavci, ki so bili sprejeti v listo N. D. O. večinoma Tržačani in okoličani; nekaj je tudi Istranov in Kraševcev, a vsi so v Trstu že po 7, 8 in več let, dočim je med onimi 160 delavci, ki se nahajajo na Pagninijevi listi, veliko takih, ki so prišli še le pred kratkim v Trst, a med temi so tudi regnikoli. Govornik je na obširno opisoval uprav infernalen način, kakor je bila sestavljena lista Pagninijancev. Listo sta sestavila Pagnini in njegov intimni prijatelj Ercole Polacco, uradnik svobodne luke, a to tako, da ni nihče znal za to. Niti slovenski uradniki v javnih skladiščih niso vedeli za to! Da ima vsa gonja, ki jo vzpizarjajo proti slovenskim delavcem v svobodni luki političko ozadje, je priznal tudi sam namestnik, ki je izjavil, da se nastopa tu proti slovenskim delavcem zato, ker so — Slovenci! Če italijanski delavci (pagninijanci) groze s štrajkom, jim jo svobodno. Štrajkali bomo tudi mi. Račun poplača premaganec, a to ne bodo slovenski delavci. (Viharno odobravanje). Do sedaj se je vršil boj med N. D. O. in socialno demokracijo. Sedaj pa se začne boj med slovenskimi in italijanskimi delavci! A slovenski narod ima v sebi toliko življenskih sil, da stré tudi pagninijance. Govornik je apeliral konečno na zborovalce, naj se trdno oklenejo N. D. O., ter je izjavil, da pojdejo slovenski delavci, ako bo potreba, tudi na ulico.

Tov. Bole je povdarjal, da najdemo povsodi regnikole, ki jemljejo domačinom kruh izpred ust. Zahteva, da se uvede davek na ptuje delavce, kakor je v nekaterih drugih državah. Poziva tudi tržaške Italijane, naj se združijo s Slovenci v klic: Ven z regnikoli!

Dr. Brnčič je poročal, da mu je izjavil dvorni svetnik Minas, da razdeli delavce v novi svobodni luki obeh list — 64 naših in 160 Pagninijancev — v dve skupini. V prvo skupino pridejo vsi oni delavci, ki so že najmanj štiri leta v Trstu, a v drugo vsi oni, ki še niso štiri leta v Trstu. Prvi dobijo stalno delo takoj, a drugi pozneje, ko bo več dela. Ti listi bosta sestavljeni na podlagi informacij policije, pod nadzorstvom samega dvornega svetnika Minas. Ob enem je govornik izjavil, da mu je dvorni svetnik Minas obljubil, da mu dovoli vpogled v listo, čim bo sestavljena. Govornik je posebnost povdarjal, da je namestnik izjavil dvornemu svetniku Minasu v pričo slovenske deputacije, ki je bila tam: Zastonj, da lovimo muhe. Gre se za političko vprašanje. Nastopa se proti slovenskim delavcem zato, ker so Slovenci.

Govorili so še dr. Wilfan in drugi.

Sprejeta je bila konečno sledeča resolucija:

Slov. delavci v Trstu zbrani na protest. shodu v „Narodnem domu“ protestirajo, globoko ogorčeni proti divjanju in gnusni gonji laških, s sovraštvom do slov. delavstva prepojenih voditeljev laških delavcev povdarjajo slovesno, da se kot domači od pamtiveka na tržaškem ozemlju prebivajoči delavci smatrajo enakopravne z laškim delavstvom v Trstu posebno kar zadeva pravico do zaslužka, izražajo svoje obžatovanje, da se slovenske domače delavce označuje kot tuje v istem trenutku, ko se tuje — italijanske državljan — smatra tržaškimi, domačimi elementom, in zahtevajo od uprave c. kr. javnih skladišč naj z vsemi dovoljenimi

— Ne, tega ne; ali imela bi vzroka hudovati se, — je dejala in obrnila svoj ozki obrazek za trenotek proti meni.

— Zakaj vendar vstrajate pri predmetu, ki mi je tako neprijeten?

— Ker se je v moje zmedene možgane vgnezdila namišljena podoba neke neznanke, one zagonetne darovalke venca, kakor fiksna ideja, ki ne dovoljuje nobene spremembe v predstavljanju, ker sem norec, ki obožuje fantom.

Tilka je sela na taburč; njene velike temne oči so se dvignile iz-pod dolgih trepalnic in vendar niso gledale nikamor, ker je bila deklica popolnoma zatopljena v misli... Ko sem jo prijel za roko in ji pogledal v oči, je zablisnilo nekaj v njih. Bilo mi je, kakor da zrem v bleščečo svetlobo bliska v temni noči... Par trenutkov sva ostala nepremično; — potem je iztrgala Tilka svoje tanke prste naglo, kakor da je ravno občutila iskren pritisk moje roke, in je pričela nervozno tipati po trsnem pletenju kletke, da se je na zgornji palčici čepeči kanarček prebudil iz dremajočega sna in zafrfotal ves preplašen. (Pride še.)

sredstvi dela na to, da se omogoči slovenskim tržaškim delavcem zaslužek v novi prosti luki pri sv. Andreju.

Ob enem je bila odposlana na trgovinskega ministra Weiskirchnerja sledeča brzojavka:

Ekselencija Weiskirchner.

Dunaj.

Tržaški slovenski delavci, zbrani na protestnem shodu N. D. O. dne 9. III. 1910 v tržaškem Nar. domu, protestirajo najodločnejše proti žalostni, vsak človeški čut žaleči gonji laških od političnih fanatikov nahuj-skanih delavcev in pozivljajo Vašo eksc. naj zastavi vse moči, da se zagotovi sloven. trž. delavcem zaslužek v novi svobodni luki pri Sv. Andreju.

Po shodu so se zborovalci mirno razšli.

Dnevne novice.

Masarykov jubilej. V Ljubljani je priredila „Prosveta“ predavanje o življenjskem nazoru češk. učenjaka. Predaval je g. cand. iur. Krivic, ki je zelo obširno razložil Masarykovo versko naziranje, njegovo etiko, njegovo demokratizem in socializem ter slednjič njegove politične nazore. Predavanje je bilo dobro obiskano.

Jubilant je dobil nešteto čestitk iz vseh slovanskih dežel. Iz Hrvatske so mu čestitali hrvatska napredna stranka, srbsko hrvatska - koalicijska in srbska samostalna stranka.

Poljski narodni kongres se bo vršil meseca maja v Washingtonu v Ameriki. Kongresa, na katerem bodo razpravljali o poljskem vprašanju, se udeležijo tudi slavni pisatelj Sienkiewicz.

Francoska zbornica je v drugem čitanju vsprejela zakon v delavskih penzijah.

Bolgarska carica hoče ustanoviti velik zavod za gluhe, slepe in za ljudi, ki niso več zmožni za delo. Ruska carica, ki misli ustanoviti enak zavod, je obljubila vsakoletno večjo podporo.

Na belgajski univerzi je izbruhnil štrajk tehnikov, ki zahtevajo odstranitev prof. Svetožara Zoriča in zopetno namestitev prof. Stankovića, čegar predavanja so bila zelo priljubljena.

Praška policija je izvršila preiskavo v prostorih srbskega dijaškega društva, a ni našla nič nevarnega. Zavohala je gotovo zupet kako „zaroto“ proti Avstriji!

Hofrichterjeva afeta. Vesti, da se je Hofrichterjev svak Gerersdorfer zastrupil, ne odgovarjajo resnici. Umrl je vsled srčne kapi.

Ruska vlada je dala zapreti v zapadnih provincijah nad 200 nemških šol, ki so služile le ponemčevalnim svrham in bile obiskane skoraj izključno od nemških otrok. Taka odredba bi bila tudi pri nas v Avstriji zelo potrebna.

Za drugi milijon češke „Šolske Matice“ je bilo do 5. marca nabranih že 19.765 kron.

Amerikanski človekoljub Klopsch je umrl te dni v New Yorku. Tekom svojega življenja je razdelil nad 3 milijone dolarjev v mednarodne človekoljubne namene.

Vezuv je zopet pričel močno bljuvati. Prebivalci iz okolice slišijo iz njegove notranjosti močno bobnenje.

Grof Ivan Drašković, član magnatske zbornice, je umrl na Dunaju v nekem sanatoriju. Truplo prepeljejo na Hrvaško.

Domače vesti.

Gg. odborniki in namestniki pol. društva „Edinost“ so vabljani na sejo, ki bo jutri v petek 11. t. m. ob 3. uri pop. v „Slov. Čitalnici“. Predsedstvo.

„Piccolo“ in „Jadranska banka“. — „Piccolo“ jo je dobil po svojih lažljivih zobeh. Kakor čitatelji vedo, je ta patentirani lažnjivec — da bi potajeval naše zavode — natvezal svoji lahkoverni publiki, da so hotel „Grljan“ kupile tri češke banke. V svoji včerajšnji številki pa je moral prinesiti popravek, podpisan od „Tržaške posojilnice in hranilnice“, „Jadranske banke“ in „Trg. obrtne zadruga“, v smislu, da so ti trije tržaški mestni zavodi kupili rečeni hotel.

Do tu bi bila stvar v redu in mi ne bi imeli česa pristaviti, da ni uredništvo „Piccola“ napisalo k temu „poslanemu“ pripombo, ki je kaj karakteristična za ljudi, ki pišejo „Piccolo“ — ne le za njihovo farizejstvo, ampak tudi za njihovo borniranost.

Pravi namreč, da doslej se „Jadranska banka“ ni nikdar proglasila za slovensko banko, marveč da se je vedno predstavljala v štirih jezikih.

Tu jih imate te signore v vsej njihovi smešnosti in duševni pritlikavosti! Torej zato, ker „Jadranska banka“ posluje v štirih jezikih, naj bi bila izgubila svoj značaj kakor slovanski zavod? Kdor si upa napisati tako trditve, ta pač nima nobenega pojma o potrebni kulturnosti, jezikovne pravičnosti in pa — to naglašamo posebno — komercialne spretnosti!!!

Če se „Jadranska banka“ res ni nikdar kazala kakor slovanski zavod, potem naj nam pa „Piccolo“ izvoli navesti vzroke, radi katerih je skušal, — dokler je le šlo — ta zavod potajevati? In zakaj noče vsprejemati inseratov „Jadranske banke“?

He — zakaj? Saj je sicer „Piccolo“ na velikem glasu velikega afarista, ki kaj rad odpira vrata svoje hiše na stečaj vsem onim, ki mu utegnejo prinesiti dobre „affari“!! „Jadranske banke“ ne odklanja zato, ker ta zavod posluje v štirih jezikih, ampak, ker ve, da je to slovanski zavod!

Ali nič ne koristi to njegovo potajevanje. Tudi njegovi opazki k gori omenjenemu „poslanemu“ je tendenca jasna: hotel bi banko diskreditirati pred Italijani! Zastonj, zastonj! Zavod, ki posluje tako reelno, komercialno in pravično v jezikovnem pogledu, se pač nima bati takega hujskanja.

Narobe! Ravno zato, ker je poslovanje „Jadranske banke“ tako korektno in kulantno nasproti vsej svoji klijenteli, si je pridobila spoštovanje tudi italijanskih trgov. O tem spoštovanju govore — bančne kupčije. In ker nas je „Piccolo“ že izzval se svojo bedasto pripombo, moramo mu povedati še nekaj, kar bo njemu in njegovim zelo neprijetno zvenelo na ušesa. Ravno italijanski trgovci naravnost blagoslovljajo ustanovitev „Jadranske banke“ iz zelo zelo važnega razloga: ker je prinesla v naše mesto nov bankovni duh! Nehalo se je namreč tisto brezobzirno izkoriščanje, kakor se je prakticalo poprej, dokler so bili drugi slovanski zavodi absolutni gospodari na tržaškem trgu. S konkurenco „Jadranske banke“, izvajano po principih kulantnosti in pravičnosti, se je to izkoriščanje nehalo in na dobičku od tega ima svoj pošten delež tudi italijanski trgovski svet.

Tako je — o gospoda borniranci pri „Piccolu“! Kako bedasta da je trditve njihova glede narodnega značaja „Jadranske banke“, — o tem se lahko uverijo signori na povsem praktičen način. Njihovi denarni zavodi naj bi začeli poslovati n. pr. tudi v slovenskem jeziku in pri „Piccolu“ naj bodo uverjeni, da radi tega ne bo trdil noben pameten človek, da so ti zavodi nehali biti italijanski!!

To je ravno nesreča za tržaške Italijane, da so v svojem nacionalnem šovinizmu izgubili vsaki smisel za potrebno kulantno, komercialno spretnost in jezikovno pravičnost kakor činiteljev neizmerno važnosti ravno v trgovini. Ta defekt v vsej vzgoji tržaških Italijanov je, ki nam pojasnjuje fenomen, da se tem ljudem velikih besed in malenkostnega dejanja tla tržaške velike trgovine bolj in bolj odmikajo izpod nog!

Kar je narodno, je „cirilmetodarsko“. Prihodnje nedeljo dne 13. t. m. se zbere v „Mestnem domu“ v Ljubljani vse, kar narodno čuti, da damo zadoščenja kruto obrekovani naši obrambni družbi sv. Cirila in Metoda, da se znova navdušimo za obrambo naših najsvetejših pravic, da pokazemo zaničevanje brezdomovincem, ki rujejo skupno z našimi krvniki sovragi proti Slovenstvu. Na shod nas vabi naš najstarejši prvoborilec, g. Luka Svetec. Z mnogostevilnim obiskom iz vseh slovanskih pokrajin pokažimo tudi našemu ljubljencu, da znamo ceniti njegovo brezmejno požrtvovalnost; pokažimo pa tudi, da je malo omikanih Slovencev in Slovencev v taboru brezdominstva, temuč, da se vsi, ki narodno mislijo in čutijo, tudi z ljubeznijo oklepajo naše zaslužne in prepotrebne obrambne družbe sv. Cirila in Metoda. — Zastopniki Primorske, Štajerske in Koroške dokažejo na shodu, koliko je storila obrekovana družba za rešitev Slovenstva ob mejah.

Slovenske menjice — kje so? Od raznih strani se nas vprašuje, kje da se prodaja menjice s slovenskim tekstom. Ker nam niso znane tobakarne, ki bi prodajale te vrste vrednotnic, prosimo one, ki eventualno prodajajo slovenske menjice, da nam javijo to.

Vsekako pa se slovenske menjice dobivajo pri ekonomatu na finančnem ravnateljstvu.

Otvoritev novourejene „Slavjanske Čitalnice“ se bo vršila v nedeljo 13. t. m. ob 10 uri in pol. Letošnjo sezono je priredila Čitalnica lepo število dobro uspešnih zabavnih večerov, a tudi v notranjem delu ni počivala. Združila se je s Češko besedo in je skupno z njo pomnožila: časopise, dnevnike, revije itd. Zlasti si je nabavila veliko število čeških, slovenskih, hrvatskih in drugojezičnih časopisov in revij, tako, da je bralna soba napolnjena z najrazličnejšim čitvom.

V nedeljo torej se slavnostno otvori prenovljena in na listih obogatela bralna soba „Slovenske Čitalnice“ in „Češke Besede“, katere otvoritve se gotovo udeležijo vsi člani in njihovi prijatelji.

Podružnica družbe sv. CM. v sv. Ivanu vabi na dramatično predstavo „Cigani“, ki bo v nedeljo dne 13. t. m. ob 4 in pol pop. Igra je polna finih dovtipov in zdravega humora. Oziraje se na plemeniti namen — posebno ob teh burnih časih — nadejati se je obilne udeležbe. Igrale bodo dobro znane moči, kar pripomore k lepemu vspuhu igre. Opozorjamo posebno goste iz Bazovice, Lipice, Padrič na ugodno uro, ker se lahko še zgodaj vrnejo domov. Torej naj nihče ne zamudi prilike, kjer v prijetni zabavi preživi par uric ter s tem tudi pomore k materialnemu vspuhu naše prireditve.

Prvi veliki ljudski koncert N. D. O. bo v nedeljo, dne 20. t. Na tem koncertu nastopi slavni slovanski virtuozi na violini — Josip Stano. O veliki umetnosti tega slovanskega virtuoza izpregovorimo v jutranji številki. Danes omenjamo le, da se bo razun tega izrednega užitka nudilo na tem koncertu izborna zborna petje. Sicer pomen tega koncerta je izražen že v naslovu samem. To bo prvi ljudstvu namenjen koncert, ki ga priredi N. D. O. Ako se posreči ta prvi koncert, priredi N. D. O. še dva ljudska koncerta v katerih bo seznanila naše ljudstvo s slovečimi umetniki na polju pev-ske in instrumentalne umetnosti.

Opozorjamo vso javnost in posebno naše delavce, da se bodo vstopnice in dežji prodajali v prostorih N. D. O. in pri vratarici Narodnega doma, pričenshi s ponedeljkom dne 14. t. m.

Debatni tečaj, ki bi se bil moral vršiti danes zvečer, se z ozirom na sedanje gibanje v prosti luki prenaša na prihodnji teden.

Predavanje v Šklednju. Prihodnje soboto, dne 12. t. m., se vrši v prostorih „Gospodarskega društva“ v Šklednju predavanje. Predaval bo dr. Ivan Rimond o zanimivem predmetu: „Potovanje po Balkanu“. Začetek točno ob 8. zvečer.

Promocija. Gosp. Milko Brezigar je bil danes na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava. Čestitamo.

Pozor slovenski delavci! Pozivljamo vse one delavce, ki so vpisani v listi delavcev za novo prosto luko, naj gredo danes vsi ob navadnem času v novo prosto luko pri sv. Andreju.

Delavce iz nove proste luke pri sv. Andreju vabimo, naj pridejo nocoj ob 6 in pol v dvorano N. D. O. na sestanek.

Strokovno tajništvo

N. D. O.

V nedeljo dne 13. t. m. priredi N. D. O. v Gorici svoj občni zbor. Istega dne se vrši v Zagorju ob Savi na Kranjskem shod N. D. O., na katerem govori dr. Josip Mandič.

Drevi točno ob 7. bo redna seja o srednjega odbora N. D. O.

Pagninijev shod v protest proti sprejemanju slov. delavcev v prosti luki, ki se je imel vršiti sinoči, se bo vršil nocoj v mestni telovadnici v ulici della Valle.

V ulici della Sanità šteje 22 se je odprla te dni nova prodajalnica slanin in buffet. Ker je lastnik g. Bartolič Slovenec, ga priporočamo našemu občinstvu.

Opozorjamo sl. občinstvo v Sežani, da se bo opriklji semnja dne 12. t. m. prodajalo na sežanskem trgu velik izbor kuhinjske posode, porcelana itd. po nizkih cenah. Blago je iz neke češke tovarne. Opozorjamo na to krčmarje, gostilničarje in privatnike.

Tržaška mala kronika.

Umrla. Notico objavljeno v včerajšnji „Edinosti“ pod zgornjim naslovom, popravljamo na prošnjo sorodnikov tako, da Ana Keršovan (in ne Keršovani) ni umrla in ni mati, ker ni imela nikdar otrok.

Tatvina. V kavarni Reclame na trgu Barriera je bil predsinocnem aretiran kotlar Artur Mervich, star 24 let, ker je mirno spečemu pisarju Petru Feriadi vkradel sukno, in jo potem skril v stranišče.

Radi nevarnih groženj aretiran je bil včeraj 26-letni delavec Ivan Stambul iz Trsta, ker je z dolgim nožem v roki pretel s smrtjo nekemu Simonu Keriak, češ da je ta opravljal njegovo ljubico.

Radi ljubezni! Kurjač Nazarij Benedeto, star 26 let iz Kopra, je ljubimkoval z Angelo Penso, stanujočo v ul. Cavazzoni 9. Včeraj se je podal v hišo svoje ljubice, kjer je radi ljubosumnosti razbil par šip i tulil kakor Indijane. Ko je prišel redar, je tudi njega traktiral s klofutami in mu strgal vrvice za piščalko. Odvedli so ga v ul. Tigor.

Loterijske številke, izžrebane dne 9. marca:

Inomost	84	33	76	58	8
Brno	3	9	80	51	8

Koledar in vreme. — Danes: 40 mučencev. — Jutri: Heraklij muč.

Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 15° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Naše gledališče.

Minolo nedeljo smo gledali na našem odru kos z realnostjo prepletene slovanske romantike. Konte Vojnovičev

„Ekvinokcij“

je brezdvomno znamenit umotvor, ki v vsakem oziru daleč nadkriljuje znane, pri nas običajne francoske igre. Vendar pa so nam med predstavo navstajali resni pomisleki proti uprizarjanju umotvorov, ki stavljajo tako velike zahteve glede tehnične opreme, katerim ob naših skromnih razmerah ni možno ustrezati, zbog česar vsa uprizarjenja izgubljajo na efektu. Da si je „Ekvinokcij“ brezdvomno velik umotvor in so se tudi igralci — toliko posamičniki, kolikor en-

sembli — pošteno potrudili, da bi nudili svoje najbolje, vendar nismo s polnim zadovoljstvom zapuščali dvorane. Želimo, da bi intendantca za bodoče uvaževala te naše dobrohotne pripombe.

Gospa Danilova je v vlogi Jele, ki stavlja do interpretacije naravnost velike zahteve v izražanju duševnih bojev, tako pogajala tip od usode potrte matere, da je bila nje igra mestoma naravnost pretresljiva. Samo v prizoru, ko je ubila Marinovića, se nam je zdelo, da je kazala premalo afekta, kakor bi ga morala ob izvršenju takega groznega čina.

G. Rajner je primerno kreiral tip osornega pomorskega kapitana in brezčutnega očeta Dražića, ki se nimalo ne briga za srčna čustva svoje nežne hčerke, ker mu je denar — vse. Le tu pa tam smo obžalovali, da mu je bil govor malo prenejasen.

Tudi g. Jakob Stoka je srečno interpretiral vlogo bogataša in starega grešnika Marinovića.

G. Bratina, ki se letos vidno boljša, je precej čustveno igral nesrečnega ljubimca Ivota. Posebno nam je ugajal v prizoru, ko je doznal, da nima zakonitega očeta.

Izboren je bil to pot g. Verovšek v vlogi slepca, toliko v maski, kolikor v vsaki gesti. Tu je res pokazal igralsko rutino.

Zasluzeno pohvalo izrekamo tudi gospi Mekinovi, ki je lepo izvedla vlogo nesrečne Anice, kapitanove hčerke. Tudi g. Grmekova v vlogi Kate in Boleslava s ki v vlogi nje moža sta zadovoljila povsem. Jako primerno masko duhovnika je imel g. Lesić. Od ostalih manjših vlog bi bilo omeniti gospo Ponikvarjevo v vlogi Marije s pošte in gospi Puceljve v vlogi oskrbnice sta zadovoljili povsem. Istotako nimamo kaj posebnega oporekati tudi ostalim igralcem v ensemblih. Tu pa tam bi bilo želeli malo hitrejšega tempa, ali v obče ne bi imeli — kakor že rečeno — ensembelom kaj oporekati.

Občinstvo je izražalo igralcem priznanje s tem, da je posamične nosilce glavnih vlog opetovano zvalo na oder. Izlasti je slavilo gospo Danilovo z darovi in burno pohvalo in je pokazalo, da ve ceniti nje velike zasluge za naše gledališče.

Sedaj pa pridi beseda o jstre graje na adresu — orkestra. Bil je že na izvajanju narodnih iger daleč pod ono višino, ki jo smemo zahtevati v gledališčni dvorani. Tisti „simfonični intermezzo“ pa je bil pod vsako kritiko. V orkestru nismo videli tistih običajnih lic in kar videlo se je, da se niso čisto nič pripravili. In še več: pokazal je tudi orkester, da mu je manjkalo vsake discipline. Morali so jih še le iskati, ko so imeli začeti tisti intermezzo. To ne gre, da bi se vsaki muzikant bagateliziral naše gledališče. Intendantca naj spregovori resno besedo z voditeljem orkestra.

Anzengruber tudi Slovencem ni neznan. V nemški dramatik zavzema njegovo ime kaj častno mesto. Njegova dela so se priljubila vsled svoje originalnosti in silovitega izražanja. Snov njegovih del temelji na realni podlagi resničnega življenja, junaki njegovih del so izcezlirani karakterji domačega kova.

A kar je Anzengruberja najbolj populariziralo, je domačnost njegovih iger. Kajti vse dejanje se nam zdi domače, resnično in nepretirano. A kjer bi se nam zdelo kaj pretiranega, je to romantika, ljubka in nevsiljiva, polna poezije.

Anzengruberjeva „Samska domačija“, ki nas bo v nedeljo, 13. t. m. fascinirala s pristno domačo realistiko, je n. pr. ena podobnih iger. Že začetek je tak, da človeka popolnoma premaguje in ga takorekoč za roko vodi po zelenih livadah kmečke zemlje, med zelenimi travniki in med valovujočim zlatim žitnim poljem.

Doma si, se ti zdi ko se ti odpira kmečka koč, v tem prizoru premožna, lepa, v drugem prizoru pa siromašna.

Gregorčič je posvetil kmečki hiši eno najlepših nesmrtnih svojih pesmi.

Pozdravljena, kmečka hiša, domačija zrelih, vrljih ljudi! Kaj bi nas motilo, če pogleda za hip skozi ozko okno hinavec, hudobnež ali zrahlijvec!

Nič ne de. Na pragu stoji čistost in odkritosrčnost, sanjava duša se smeje iz zarezih se oči, prijateljstva mu daje, odkrito besedo privoščite, da dobite v dar ljubezni — vse. Plemenitost in značajnost množice pokriva in skriva hudobijo posameznikov.

„Samska domačija“ bo res ugajala, o tem smo uverjeni. Prelepa igra je vredna, da bo naše gledališče, ki mora prinašati toliko žrtev, dobro obiskano. A vrhu tega zahteva vpriporitev velikih žrtev in mnogo truda.

Društvene vesti.

„Učit. društvo za Trst in okolico“ vabi vse tovarišice na sestanek, ki bo danes, v četrtek, 10. t. m. ob 5. uri popoldne v društveni sobi v ul. Giorgio Galatti 12, II., da se na njem enkrat reši stvar o zakonskem vprašanju in da se sestavi tozadevna spomenica.

Društvo „Ljudski oder“ v Trstu. V petek dne 11. marca 1910 bo v „Delavskem domu“ ul. Boschetto 5, II. nad. [predaval Etbin Kristan, pisatelj v Ljubljani o predmetu: „Kmečki punti na Slovenskem.“ Začetek

predavanja ob 8. uri in pol zvečer. Vstopnina 20 vin. za osebo.

Slovenski kmečki panti so važen dokument v kulturni in gospodarski zgodovini našega naroda in njegovega socijalnega življenja. In vendar je mnogo Slovencev, ki za te pante niti ne vedo ali sploh polagajo nanje malo važnosti. Zato se vabljene vsi zlasti delavstvo, da se tega predavanja udeležijo v velikem številu. Saj se tako seznanijo bliže s panti slovenskih kmetov in vzroki, vsled katerih so panti nastali.

Odborova seja trž. podr. S. P. D. bo jutri v petek dne 11. marca t. l. točno ob 8 uri in pol zvečer v društveni sobi (ul. Acquedotto št. 22. III. nad.) Na to sejo so opozorjeni in vabljene vsi člani odbora.

DAROVL

— V odgovor „Slovenca“: za možko podružnico sv. C. in M. so poslali g. Fran Šturm v Kozini 11 K. Členi c. kr. užitinskega urada na Greti 3 K. — Denar hrani uprava.

Nar. del. organizacija.

Sestanek zaupnikov N. D. O. skupine „prosta luka“ se vrši danes zvečer v prostorih N. D. O. ul. Lavatolo št. 1.

Predavanje v Dolini se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. popoldne. Natančneje še poročamo.

Gostilna N. D. O. Odborniki se vabijo danes četrtek 10. marca na izvanredno odborovo sejo ob 7 in pol uri zvečer.

Predsednik.

Književnost in umetnost

Orkestralni točki na sobotnem koncertu tržaške podružnice „Glasb. Matice“.

Na koncertu trž. podr. Glasb. Matice, ki bo v soboto, 12. t. m. bo proizvajal popolni vojaški orkester (62 mož) pod vodstvom kapelnika g. Teplyja dve veliki koncertni točki in sicer A. Dvořakovo dramatično overture „Husitska“ in Čajkovskega balet iz „Casse Noisette“ (Der Nussknacker). Naj spregovorimo par besed razlage teh dveh točk; četudi priprosti in površen komentar, vendar pomaga poslušalcu, da lažje in z boljšim razumevanjem sledi izvajanju.

O prvi točki „Husitska“ je kratka in pregledna karakteristika obsežna že na vsopredih (ki se dobivajo pri vratarici Nar. doma po 20 stot.). Mimogrede bodi omenjeno, da je pred 4 leti, ko je bil slavni virtuoz Fr. Ondříček v Trstu, toplo priporočal to točko v izvajanje, ter omenil, da je overture pendant h znameniti overturi Tannhäuserjevi od R. Wagnerja. Ondříček je pristoval prvemu izvajanju te overture v Berlinu l. 1884 pod vodstvom znanega Hansa v. Bülow. Kakor znano, se je ta slavni muzik H. v. Bülow zelo zanimal za mlade talente in njih dela ter jih pospeševal. Tako je tudi pripomogel temu Dvořakovemu delu, da se ga je tedaj izvajalo izvanredno dovršeno.

Druga točka koncerta je Čajkovskega balet h komadu „Casse Noisette“. Ta suita je na sebi tako karakteristična, da tvori sama na sebi znamenito koncertno točko. Obstaja iz dveh delov. Prvi del obsega malo overture za mali orkester. Karakteristično je namreč pri tej overturi dejstvo, da ne sodelujejo ne basji, ne čelo, nadalje od pihal le rogov in tudi jedino triangel.

Glasba je zelo bizarna in začena z ritmičnim motivom ki nadaljuje melodično, potem postaja čedalje močnejše. Ob zvršetku se ponavlja isto. Po tej overturi predstavlja drugi del karakteristične ples.

V drugem delu začnejo uvodoma pihala s tempom koračnice; s temi se združijo instrumenti na lok, kar se še enkrat ponavlja. Sličen tema izvajajo tromboni in trompete, kar nadaljujejo v pizzicato čelo in viola. Potem spremenijo flavte in gosli temo, ki naj bo protitema prvemu ritmu koračnice, V fortissimu se ponovi prvi del. Sedaj pridejo karakteristike posameznih plesov.

Najprej valček. Lesena pihala začnejo glavni tema in potem izvajajo rogov (običajno imajo to vlogo gosli) karakteristični valček-motiv. Po laskavo-zibajočem delu instrumentov na lok prevzamejo instrumenti na les vodstvo in kasneje izvajajo čelo in viola protitema. Valček konča v fortissimu vseh instrumentov.

Sledi ples des Mirlitons (na piščalko). Troje flavt ima glavni tema, sledijo pihala, nato ves orkester. Slednjič ponavljajo flavte prvotni motiv.

Arabski ples. Tipično te točke je, da napravlja utis bližajoče in oddaljujoče se karavane v puščavi. Cello in viola začnejo v pianissimu z monotonom in enakomernim ritmom (kakor da bi posnemalo hojo kamel). Gosli prevzamejo tipično orijentalno petje, ki je semintja prepleteno z glasovi klarinet in fagota. Završi zopet monotoni in enakomerni tema kamel v pianissimu.

Kitajski ples. Fagot začne spremljevanje v nizkih glasovih, nadaljujejo flavte v ritmu koračnice v visoki legi. Že to nasprotje nizkih in visokih leg je tipičen za ta oddelek. Pizzicato instrumentov na lok izvaja protitema, kateremu sledi flavta. To se ponavlja, in temu se pridružijo še drugi instrumenti s karakterističnimi figurami. Ta del ima specifično kitajski, nekaki komični zna-

čaj, vendar je sestava instrumentov harmonična.

Slednjič ruski ples. — Trepate — Jako hiter ples poln temperamenta. Prve gosli imajo vodilni glas, kakor sploh večji del pri narodnih plesih. Sledi basova figura, h čemur imajo drugi instrumenti karakteristično spremljevanje. Po tej basovi figuri izvajajo zopet gosli prvi tema, ki preide h koncu v zelo hiter tempo. Karakteristika obstoja v ruski narodni plesni godbi ter v naglasu in spremljevanju.

Ako bo dovolil čas in prostor, podamo v jutrajšnji številki še par opazk h drugim točkam sobotnega koncerta.

Gospodarstvo.

Trgovsko obrtna zadruga v Trstu je imela v letu 1909 prometa K 6.914.917-05 in čistega dobička K 12.965-48. Med prejemki se nahaja: gotovina K 19.273-79; posojila K 331.232-34; hranilne vloge K 1.396.898-76; izposojila K 327.000; obresti od posojil K 64.860-41; zamudne obresti K 1017-69; upravni troški prejeti K 9090-93; deleži K 618. Vstopnina K 418; prispevek za evnt. izgube K 4549-66; inventar K 6; razni denarni zavodi, dvignjeno glavnice K 1.269.491-92; obresti K 197-35; prehodni zneski K 7.332-77; tiskovine K 197-40; hiša K 26.394-75. Skupaj K 3.458.579-77. Izdatki nam kažejo: posojila K 755.002; hranilne vloge K 1.253.948-30; obresti od hranilnih vlog K 4299-50; obresti izposojil K 4646-88; izposojila K 94.000; upravni troški K 12.807-21; razni denar. zavodi K 1.272-993-23; prehodni zneski K 9.259-73; tiskovine K 547-45; davek K 806-12; dividenda K 110. Razdelitev čistega dobička K 8.455-32; rezervni zaklad za event. izgube K 2.178-62; vstopnina za l. 1908 K 584; inventar K 123; hiša K 36.575-92; blagajna K 2.242-49. Skupaj K 3.458.579-17.

Račun izgube in dobička ima med izgubami: izplačane obresti hran. vlog K 4299-50; kapitalizovane obresti hran. vlog K 33.843-63; upravni troški K 12.807-21; 5 od stot. odpis inventarja K 187-40; zaostale obresti l. 1908 K 2.759-45; zaostali upravni troški l. 1908 K 473-68; predplačane obresti posojil K 14.990-05; davek K 806-12; rentni davek in pristojbine K 576-95; čisti dobiček K 12.965-43. — Skupaj K 88.366-35.

Pod dobičkom pa: prejele obresti posojil K 64.860-41; zaostale obresti posojil K 1769-08; prejeti upravni troški K 9.090-93; prejele zamudne obresti K 1.017-69; obresti naloženega denarja dvig. K 197-35; nedvignjene K 132-92; nedvignjene obresti vrednostnih papirjev in deležev K 244-50; preteklega leta predplačane obresti K 6.572-09; upravni troški zaostali K 694-30; rentni davek in pristojb. za leto 1908 K 373-53; predplačane obresti izposojil K 3.278-33; tiskovine, prebitek K 125-22. — Skupaj K 88.356-35.

V bilanci vidimo med aktivni: blagajna K 2.242-49; posojila K 1.198.183-90; naložen denar K 8.684-52; vrednost inventarja K 3.560-68; tiskovine K 2.110-20; vrednosti papirji in deleži K 4.344-50; predplačane obresti izposojil K 3.278-33; obresti zaostale K 1.769-08; upravni troški zaostali K 694-30; hiša K 57.935-86; skupaj K 1.282.803-86. Med pasivi pa: hranilne vloge in rezervna zaklada K 1.008.132-22; izposojila K 233.000; deleži K 6.860; rezervni zaklad za event. izgube K 4.549-66; rezervni zaklad splošen (vstopnina) K 418; predplačane obresti posojil K 14.990-05; rentni davek in pristojbine K 576-95; nedvignjena dividenda

Podgradska posojilnica in hranilnica v Podgradu.

VABILO.

Ker za dne 10. t. m. sklicani XVI. letni občni zbor ni bil v smislu § 49 zadržnih pravil sklepčen, sklicuje se s tem drugi občni zbor za četrtek, dne 17. marca 1910, ob 2. uri popoldne v zadržni pisarni v Podgradu

— z istim —

DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo starešinstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računov za l. 1909.
4. Določitev odškodnin in daril v smislu § 20 zadržnih pravil.
5. Čitanje zapisa o izvršeni reviziji od strani „Zadržne zveze“ v Celju.
6. Izvolitev starešinstva, nadzorstva in razsodstva.
7. Eventualni predlogi.

PODGRAD, 3. marca 1910.

Starešinstvo.

MINERAL. SUPERFOSFAT
in drugih raznovrstnih u-
metnih gnojil v Trstu
Via Paduina 4.

Jadranska banka v Trstu.

NAZNANILO.

IV. REDNI OBČNI ZBOR DELNIČARJEV JADRANSKE BANKE V TRSTU

se vrši v nedeljo dne 20. marca 1910. ob 10. uri predp.
v prostorih banke v Trstu, Via S. Nicolò št. 9.

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo upravnega sveta in predložnje bilance za l. 1909.
2. Poročilo nadzorstvenega sveta o računskem zaključku za l. 1909, in tozadevni sklep.
3. Predlog upravnega sveta o razdelitvi čistega dobička za l. 1909.
4. Volitev enega člana upravnega sveta.
5. Volitev 5 članov nadzorstvenega sveta za l. 1910.
6. Razni predlogi.

Gospodje delničarji, ki imajo glasovno pravico in se žele občnega zbora udeležiti, so naproseni, deponirati svoje delnice s kuponi vred pri bančni blagajni najpozneje do vstetega 12. marca 1910.

TRST, dne 5. marca 1910.

UPRAVNI SVET.

Izvešček iz pravil. § 15. Na občnem zboru tvori vsakih deset delnic po en glas, nikdo pa ne sme ne v svojem ne v tujem imenu imeti več nego 20 glasov. Delničarji, ki se osobno ne udeležijo, morejo biti zastopani po pooblaščenih, ki ne morajo biti delničarji.

V soboto, dne 12. marca o priliki semnja v Sežani

se bo prodajalo na sežanskem trgu:

velik izbor porcelanaste posode

kuhinske lonce iz maltiranega železa
buteljke, kozarce, in sploh vse predmete za gost. in krčmarje

Vse po nizki ceni!

Poslužite se te ugodne prilike!

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu občinstvu, da ima trikrat na dan svež krah.

Prodajalnik je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebnost za čaj; ima razne vrste vina in likerje v buteljkah in des. desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokanje itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najčistejšo moko iz najboljših mlincev po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za običen obisk z odličnim spoštovanjem Vinko Sterk.

Lekar A. Thierry balzam

(postavno obvarovan)

Pristen samo z NUNO kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčem, napetju, slabemu prebavljanju, kašlju, pljuči-
nim in pranim boleznim, zgriženju itd. — Čisti rane, ublažuje boleti, 12
malih ali 6 dvojnih steklenic, ali pa velika posebna steklenica K 5.

Lekarnarja Antona Thierry pristno mazilo iz VRTNIC

(CENTIFOLIUM) zanesljivo učinkuje pri oteklinah, ranitvah, vnetjih, 2 lončka
K 3.60. N-slovija se na lekarno:

A. THIERRY, PREGRADA pri ROGATCU : Dobi se v vseh lekarnah.

Via Malcanton št. 9

KONKURZNA MASA :: MACCARI & PROSS

se je odločila k popolni likvidaciji in prodaji na drobno vsega ob-
stoječega blaga, to je SUKNA ZA MOŠKE angl., franc. in domačega.

TRST, Via Malcanton št. 9, TRST.

RESTAURACIJA

K 202; prehodni zneski K 1.109.50; čisti dobiček K 12.965.48.
Nadaljno poročilo o poslovanju in vspehih te zadrage prihodnjič.

Vesti iz Goriške.

Predavanje. Dne 12. marca (v soboto) ob 8. uri zvečer bo predaval v Gorici g. prof. dr. Ivan Merhar v prostorih „Delavskega doma“, via Tre Re 16, o „Najnoviji slovenski književnosti in socijalni ideji.“

Predavanje prireditel. izobraž. društvo v Gorici. Vstopnina 20 v. za osebo; za dijake 10 v.

Roditeljski sestanek v Pliskovici. Iz Pliskovice:

V nedeljo 6. marca t. l. imeli smo roditeljski sestanek v prostoru tuk. šole.

Prišlo je nad 50 mater, ki so z napeto pogornostjo poslušale predavanje tuk. šol. voditelja g. M. Vovka o vzgoji otrok pred šolsko dobo.

Ta je z raznimi slučajmi iz vsakdanjega življenja poljudno raztomačil slabe strani domače vzgoje in razne ovire pravilnemu razvoju duševnih moči otroka, ter nasledke že v materinem naročju naučenih slabosti.

Po dovršenem sestanku so matere izrazile željo, da bi se večkrat sklicavali taki sestanki.

Z goriške gimnazije. Že zopet! Obrnimo se k naši stari stvari, ki se ponavlja z vsakim dnem vedno v isti meri: miru ne bo nikoli. Zopet nam je govoriti o neljubem predmetu, o ljubezni učiteljev srednjih šol do naše mladine. Ljubezni višjih do mladih ni še bilo na naših srednjih šolah in je tudi ne bo, najmanj pa pri naših šestošolcih, najizvrstnejšem razredu, ki pa je eden največjih trpinov. Naša mladina ve mnogo „lepega“ povedati o svojih višjih, med tem tudi o svojem razredniku, kako često razsaja kakor kak divji mož in znaša svojo jezo na uboge dijake, ki mu vedno vstrezajo, kakor vedo in znajo, tako, da se človek mora čuditi njihovi potrpežljivosti, ki pa ob sedanjih razmerah ne more trajati dolgo, kajti dotični slovenski mož ni še imel tekom dveh let lepe besede do naših trpinov. V mladih srcih vre in kipi. Kakšen bo izbruh, o tem še nimamo pojma. Obup, srd do svojih bratov, mržnja do vseh ljudi vzbujajo taki vzgojitelji, ki jih proklinja množica trpečih mladine. In mi, katerim je Bog dal deco, že poskrbimo, da naredimo mir; dolžni smo braniti svojo kri in dati jej potrebne poštene zabave.

Naše pritožbe morajo obveljati, dočim ne izdajo one naših trpečih otrok ničesar. Tu bo še dela treba, predno se bo moglo izhajati. To vedno pritoževanje nam je zoprno, še bolj pa to, da imamo opraviti z lastnimi brati; to nas še bolj žalosti, kar bo vsakemu umevno. *Mladinoljub.*

Nova železnica od Sv. Lucije-Tolmin do Kobarida. C. kr. železniško ministerstvo je odredilo z razpisom z dne 6. decembra 1909 št. 14217/3 glede načrta za normalnotvino lokalno železnico od postaje Sv. Lucija-Tolmin do Kobarida, da se izvrši pregled železniškega načrta, združen s postajno komisijo. Tozadevno komisijonelno uradno opravilo je določeno na dan 30. t. m. in se komisija na določeni dan sestane ob 9.30 dopoldne pri c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu.

Druge slovenske dejele.

Velik kup človeških kosti je našel posestnik Florjan pri kopanju vrta. Bržkone je to grob iz francoske dobe.

Trgovinski minister je potrdil izvolitev Josipa Lenarčiča za predsednika in Ivana Kregarja za podpredsednika trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani za l. 1910.

Odlikovanje. Cesar je podelil zgodovinarju in pisatelju Petru pl. Radiću v Ljubljani čast cesarskega svetnika. Zaslužnemu možu na polju našega domovinoznanstva čestitamo!

Skratica je izbruhnila v gornjegrajskem okraju na Stajerskem. Bolnih je okoli 130 otrok, 15 jih je umrlo.

Občinske volitve se bodo vršile v bližnjem času v važnih obmejnih občinah: v Polički vasi, na Pesnici in v Sv. Jakobu v Slov. Goricah. Edino Polička vas je doslej v naših rokah, zato pozor!

Zadnje brzojavne vesti.

Stanje dr. Luegerja.

DUNAJ 10. (opolnoči) Pri dr. Luegerju je nastopila agonija. Življenje šteje po iz-

PASSEGIO SANT' ANDREA št. 36.
Toči izvrstno pivo, vino i. vrste Dobra kuhinja. Velika dvorana in posebna soba za društva :: F. Erjavec stilno Alla Stella

javi zdravnikov le še ure. Katastrofa utegne nastopiti še to noč. Stanje se je v zadnji uri znatno poslabšalo.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj ins. oddelku.

V soboto se odpre gostilna ulica Rafinerie št. 10 kjer se točijo najboljša vina prve vrste. Domača kuhinja. Priporoča se za obilen obisk udani Albert Princič (381)

Izvrstno vino, čr o in belo (domači proizvod) proda Stipan Krmar — Rakotole p. Motovun Ist. a. (284)

Spekulacija. Na prod-j je v bližini ulice Fabia Severo posestvo s hišami in zemljiščem za gradnjo okoli 9000 m. Ponudbe slovenske, italijanske, nemške pod: Z 300.000 na In-er odd.

Odda se dobrodošla gostilna pod ugodnimi pogoji. Kje? pove Inzeratni oddelek Edinosti. 376

Dobro ohranjena oprava za prodajalno se proda pri Ivanu Dekleva. Kozina. 365

Deček, kateri ima veselje do trgovine želi vstopiti v trgovino za učenca najraje v kako slovensko trgovino v Trstu. Deček se je učil že pri stariših v trgovini. 347

Iščem dobro idočo trgovino ali gostilno v našem. Navesti je najemniške pogoje in letni promet. Marija Klun v Škofji Loki. 348

Dve veliki sobi s kuhinjo in vodo v kuhinji se odda tako poštenu družini. Ulica dei Fabbri št. 1, prvo nadstropje, vrata št. 6. 777

Dober glasovir se proda po nizki ceni. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 2000

ANTON SKERL

mehanič, zaprisožen zredeneo
TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11
Gastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“
Sprejema in salaga električnih svetilk, učil in profila gra-
fonomer, senzorov, in fonograf. Zaloge priprav na točilo pivo
aktne dolavnice za popravila št. strojev, koles, motokoles itd
Velika zaloge pripadkov po tovar. cenah.
TELEFON št. 1734

Prva in edina pisarna v vojaški stvari

Deja navete in informacije o vsem kar se tiče novčenja in voj. službe. Izdeluje in odpošilja vsako vrsto prošnje vojašk. značaja — oproščanje od vaj in kontrolnih shodov, enoletno prostovoljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugodnosti glede prezenčne službe vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Posreduje v najtežavnejih slučajih — Reševanje hitro in točno — **Uradne ure:** Ob delavni-kih od 9. do 12. predp. in od 4. do 7. popol. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opolud.

Prva in edina pisarna v vojaški stvari, koncesijonirana od c. kr. namestništva.

Ulica Caserma 5, II. n., Trst
Ulica Caserma 5, II. n., Trst

Prodajalna slanine: In: delikates

Bartolič & Plessing — Trst
ulica Sanitá 22 (vagal ulice S. Giorgio 5)
Pivo Drcher, uležano in Kaiserjevo. Španaka vina iz The Continental Bodega Company. — Dezereta vina bela in rdeča iz kleti princa Lichtensteina v Feldatu gu in grofa Lantierja v Vipavi. Vsaki dan kuhana gajat, stanjelska gajat in raznovrstne slanine. Sveže surovo maslo iz planin in izbrán sir.

Tomo Kelemenic

krojač
ulica Giulia št. 31, I. nad.
priporoča svoje moderno urejeno krojačnico, v kateri se izvršuje vsa dela spadajoča v krojaško stroko.
Cene zmerno. Svoji k svojim!

„AGLI ANZICHI CAMPI ELISI“ :: Trst

Guido Levi Minzi
Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA
špaine in jedilne sobe na izbora. Najnovejši vzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1
Telefon št. 71 Romano IV.

Hiša v Ajdovščini se proda. — Več se izve pri lastniku Dragojnu Žigon v Ajdovščini št. 142. 354

Iščem službo kot izterjavec pri kakem denarnem zavoču. kot agent sluga ali sploh pri eni službi. Govorim in pišem slovenski, hrvatski in italijanski. — Po ujam dobra spričevala. Ponudbe daja Inzeratni oddelek Edinosti pod št. 3000.

Pozor! M. LEVI Pozor!
Trst - ul. Ombrello 6, III. nad. - Trst
Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopianico. Pride sam na dom

Zobotehniški pomočnik z triletno prakso in dobrimi spričevali išče službo pri kakem zobozdravniku v Trstu ali v drugem mestu. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 700

Zaloga izgotovljenih oblik in — manufakturne blaga —

Al Mondo
Preseljena iz Barriere št. 33 v ul. dell' Jstri št. 8 (Sv. Jakob)
Velika izbora modkih, deških in otroških oblek. Zaloge blaga za oblike po meri. Štrake spodnje bluze, nogovice, pletenine, ovratniki, zapetniki, ovratnice itd. itd. v logati izbiri.
Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd.
Specijaliteta: hlače za delavce.
Vse po najzmernejših cenah.

CENE ZMERNE. Na obroke. CENE ZMERNE.

Velika izbora izdelanih oblek za moške in otroke. Bogat izbor vseh vrst platna za perilo in rjuhe, garniture za mizo in posteljo itd.
Adolf Kosteris, ul. S. Giovanni 16, I. n.
zra en „BUF-ET AUTOMATICO“

POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v prvem nadstropju.

Ernest Pegan, Trst
Ulica Caserma 19 (nasproti kavarni Commercio)

Trgovina s svežim in prekajenim svinjskim mesom.
Vse vrste salami. Najfin. sir. Mast. Konserve. Praške in graške gnjati.
Razne klobase. — Moderno opremljen beffut.
Vedno sveže DREHERJEVO PIVO. — KRAŠKI TERAN — Garantirana PRISTNA VINA iz prve vipavske vinorejske zadrage ŠAMPANJEC. — DESERTNA VINA. — LIKERJI ODLIKOVANIH TVRDK.
Gostilničarjem se daje primeren popust.

IZNENADENJE!

Odpri se je te dni na Opčinah št. 174
nova prodajalnica manufakturne blaga
ter blaga vsake vrste konfekcioniranega, kakor tudi dobrih. Zgotovljene obleke za otroke in odrasle. — Velika zaloga kap za moške in otroke, ter obuvala za otroke. Velika izbora v len h rut
VELIKO IZNENADENJE! (šjarp) **VELIKO IZNENADENJE!**
Za obilen obisk se priporoča **MARIJA BRIŠČEK.**
št. 174 Opčina št. 174 — Hiša gospoda Jamseka

NOVO POGREBNO PODJETJE H. St bial in drug
z bogato opremo za vsako vrstni pogreb. in prodajal- nico mrtvaških predmetov in vsa- kovrstnih vences iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga
voščenih sveč
Prodaja na debelo in drobno

Corso 49 (Piazza Goldoni). Tel. 1405

: Tovarna in delavnice :
hištva in stavbenih izdel-
: kov v SOLKANU pri :
: : Gorici. : :
: Lasten železniški tir. :
Gorica, drž. kol., Solkan.

:: Mizarska zadruga v Solkanu ::

ZALOGE: SOLKAN, TRST, via Caserma 4. :: OSREDNJE RAVNATELJSTVO. :: ZALOGE: REKA, Via Pile 2, SPLIT, na novoj obali.

Brz.: ZADRUGA - TRST
Telefon številka 1631 in-
: : : terurban. : : :
Žage v Soteski (Bohinj)
: : : Letna produkcija : : :
: Kron 1.000.000 Kron :

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji CENE ZMERNE. :: HOTEL BALKAN